

Pris, marked, kvalitet, mottak og litt til.

Edgar Henriksen
Seniorforsker
Næring og bedrift

Relevante utdrag av Nofimas forskning

- Levendelagring, Catch
- Overvåkingen av vinterfisket
- Forskning på kvalitet og årsaker til variabel kvalitet.
- Torskeprogrammet som skal undersøke om det er sammenhenger mellom struktur, reguleringer og lønnsomhet i hvitfisksektoren.
 - Ressurskriminalitet
- Refleksjoner rundt, juks, kvalitet og pris

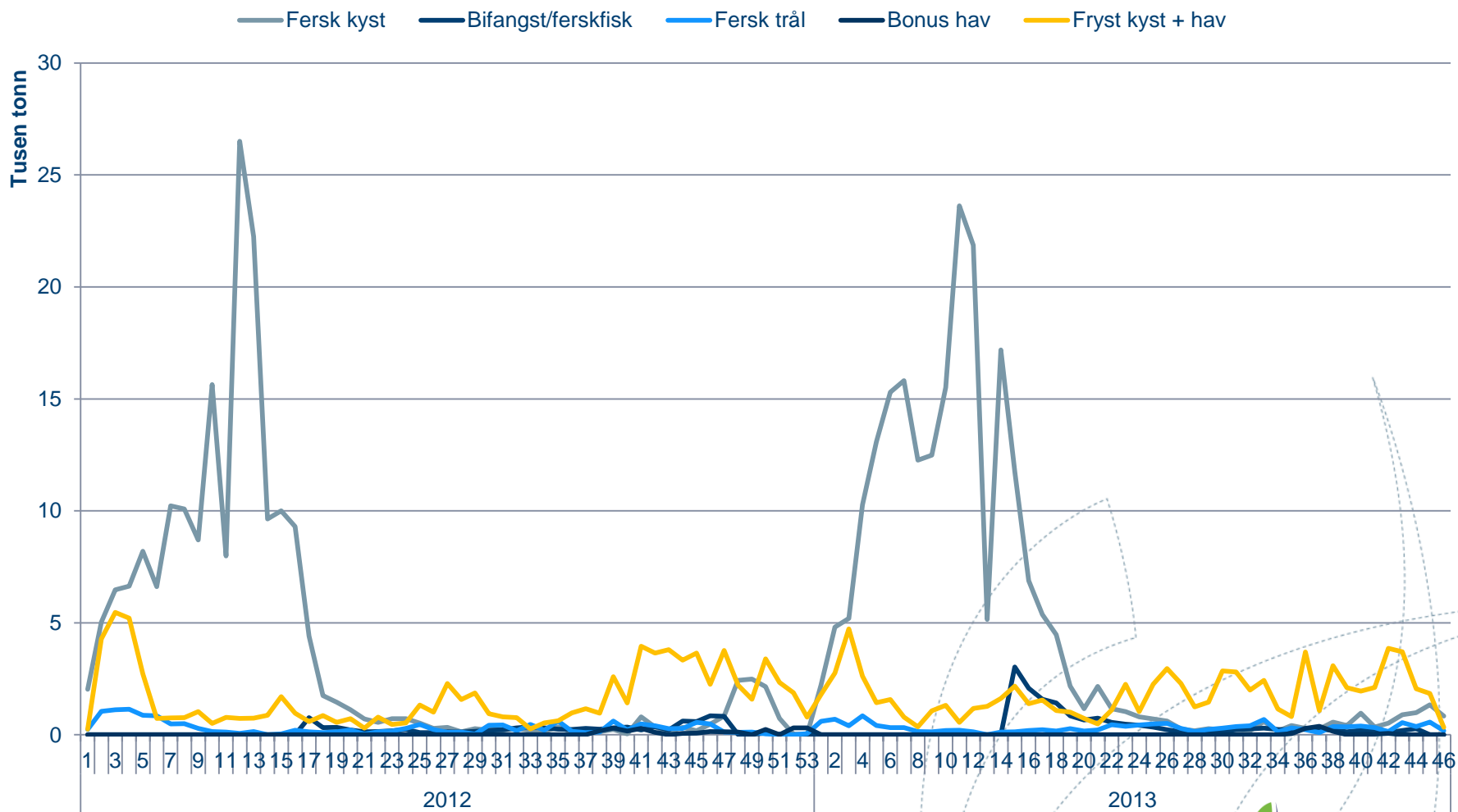
CATCH

- Ta ut maksimal vedvarende verdi av levendelagret torsk.
 - Komme rundt utfordringen med sterk variasjon i tilførsel og kvalitet
 - Produktdifferensiering og markedsorientering
 - Hoveddelen av prosjektet er rettet mot produktkvalitet og marked
 - Sosial, økologisk og økonomisk bærekraft
 - Komparative studier med oppdrett
 - Organisering av verdikjeden med sikte på deling av risiko og profitt.

Er levende lagring en løsning små kystfartøy?

- Tekniske løsninger finnes
 - Tanker med vanngjennomstrømming fungerer
 - Teiner, ruser, juksa, lina i tillegg til snurrevad er prøvd
 - Tosken overlever også på krok, men Mattilsynet har uttrykt skepsis til å holde krokkfangs fisk levende.
 - Levendelagring fra Helgeland og sørover har lange tradisjoner, men i liten skala.
- Problemet er tap av fangsteffektivitet.
 - Priser og bonus vil sannsynligvis ikke kompensere.
 - Økte kostnader og økt risiko ved lagring for egen regning.
- Konklusjon:
 - Mulig, men et ordinært fiske er en bedre løsning.

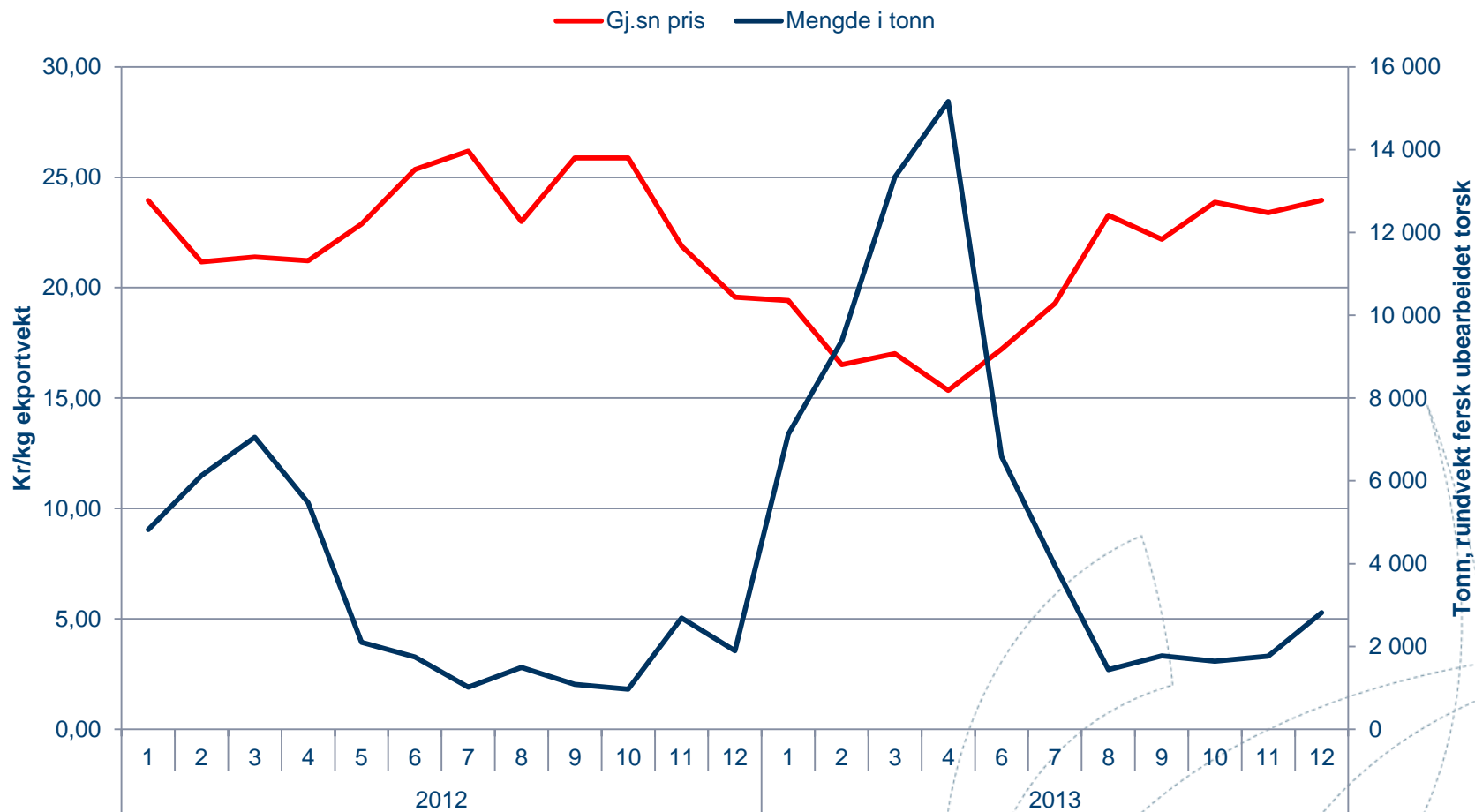
Landinger av torsk i Råfisklagetets distrikt fordelt på grupper og tilstand.

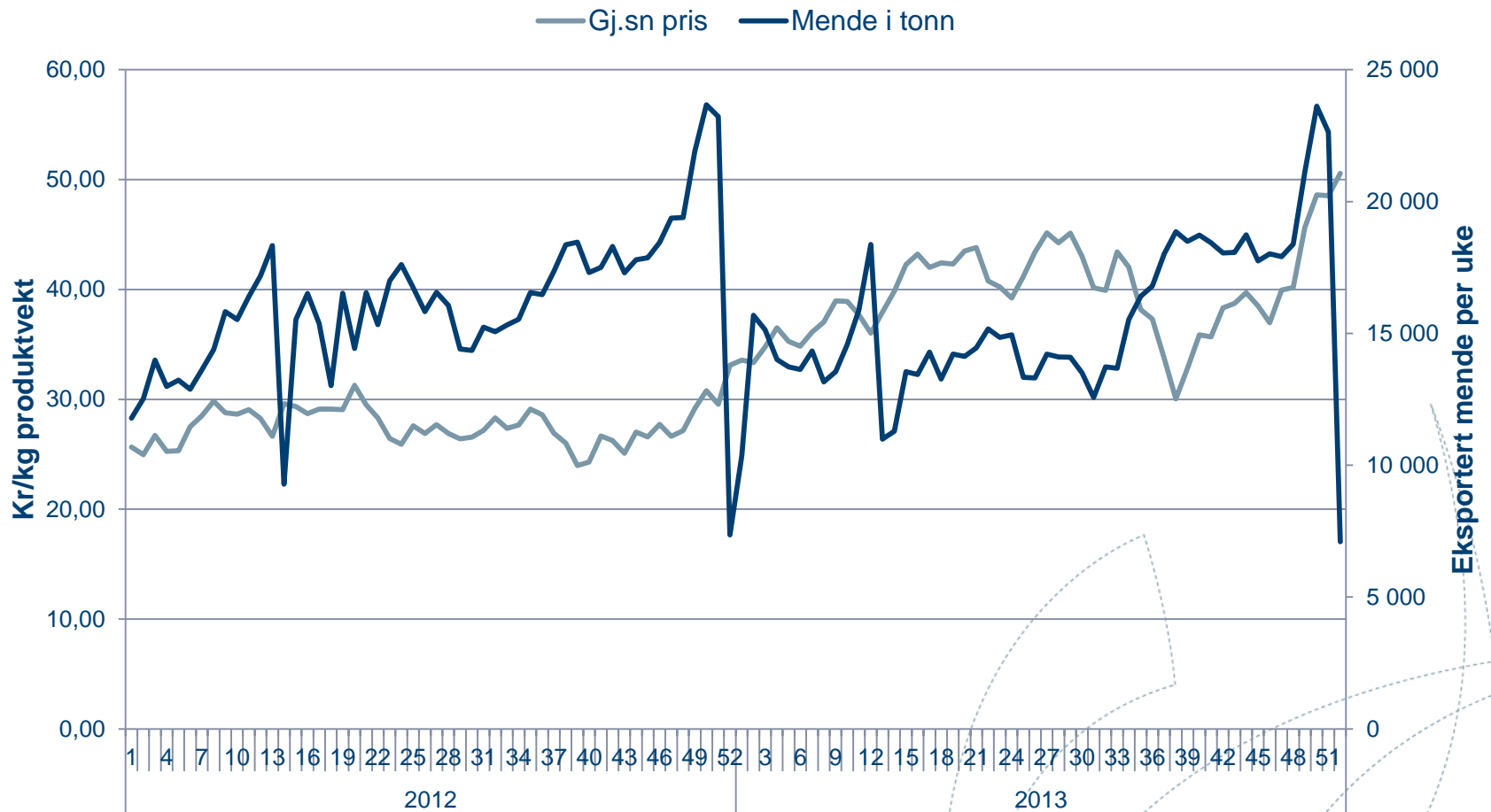
Overvåking av vinterfisket

- Iverksatt av Departementet i 2013 som følge av bekymring for at en 30% kvoteøkning ville føre til omsetningsproblemer.
 - Problemer for fartøy uten avtaler/etablerte forbindelser
 - Fallende priser
 - Mattilsynet lite begeistret for hygienen i fiskeindustrien
 - Sterkt variabel kvalitet
 - Mye støy og omfattende rykter om juks
- Også i 2014
 - Langt bedre forberedt både på kjøperside og i markedet.
 - Gunstige valutaforhold (svak krone).
 - Samme type problemer som i 2013, men i mindre grad
 - Fritt fiske og kvalitet – en ugrei kombinasjon.
 - Mer ut av landet fersk
 - Sosial dumping kom som problemstilling

Pris og mengde eksportert fersk uforedlet torsk

Pris og mengde eksportert uforedlet fersk laks

Fersk torsk og laks

Eksporterte mengder i rundvekt og rundvekt gjennomsnittspriser

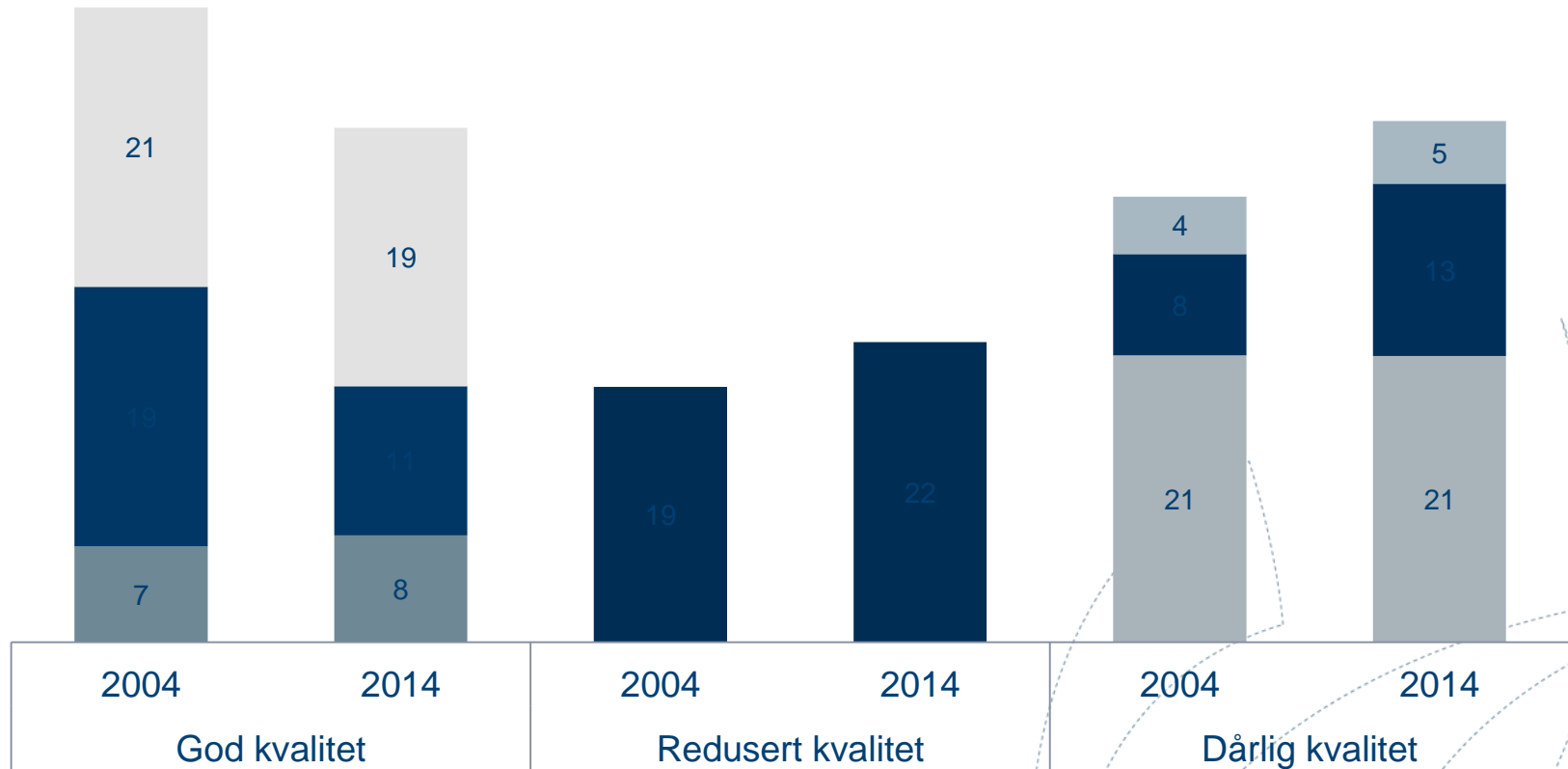
Art	Mengde og pris	2012	2013
Torsk	Mengde i tonn	36 454	64 948
	Kr/kg rundvekt	14,89	12,33
Laks	Mengde i tonn	1 005 022	962 675
	Kr/kg rundvekt	23,03	33,08

I rundvektpriser: Torsken 2,5 kr ned og laksen 10 kr opp

Garn (torsk)

Sammenligning gamle (2004) og nye data (2014)

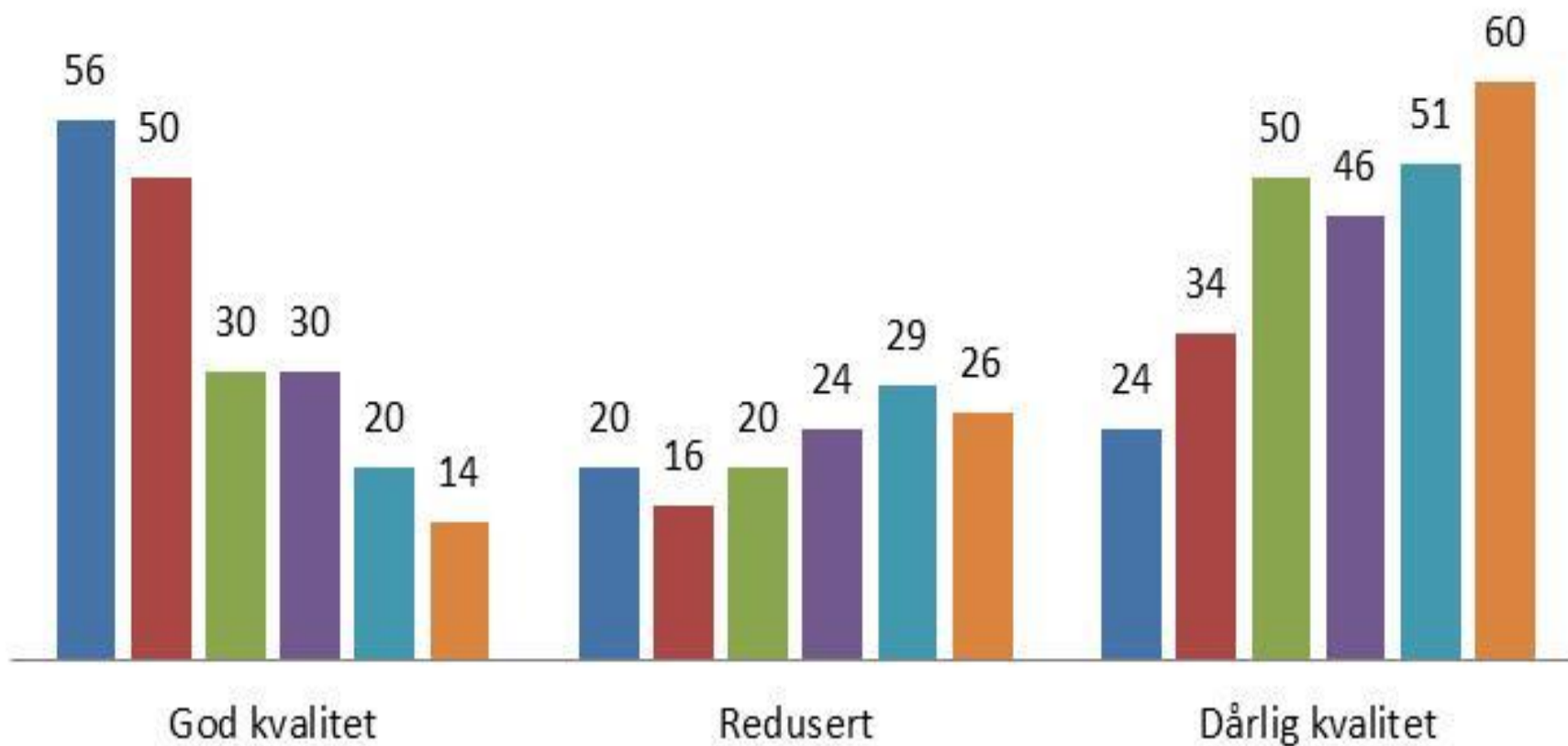
■ Feilfri ■ 1 score 1 ■ 2 score 1 ■ 3 - 4 score 1 ■ 1 score 2 ■ 2 score 2 ■ ≥3 score 2

Garnbåter - Myre 18. - 20. feb 2014

Fordeling %: god, redusert og dårlig kvalitet

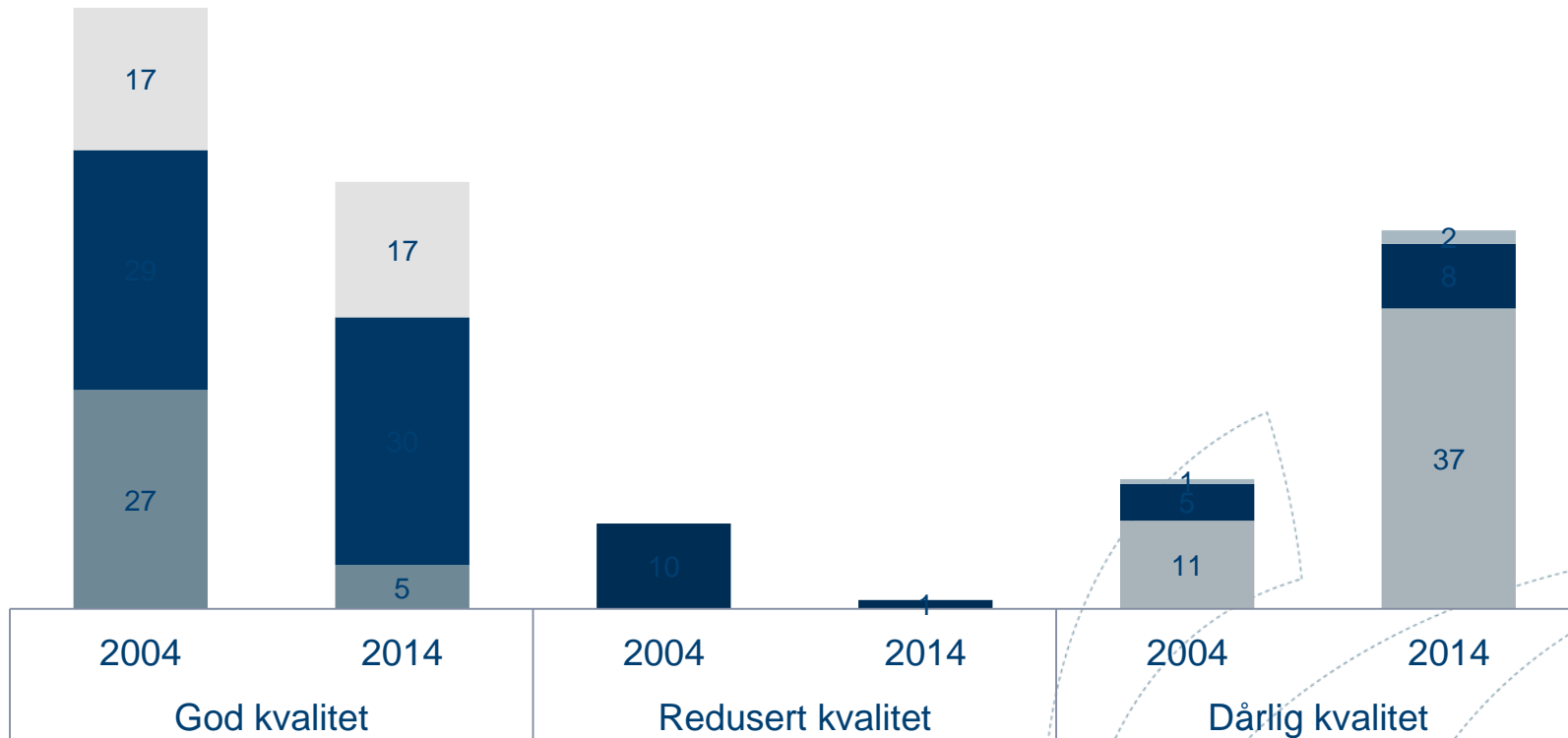
■ Fangst 1 ■ Fangst 2 ■ Fangst 3 ■ Fangst 4 ■ Fangst 5 ■ Fangst 6

Snurrevad

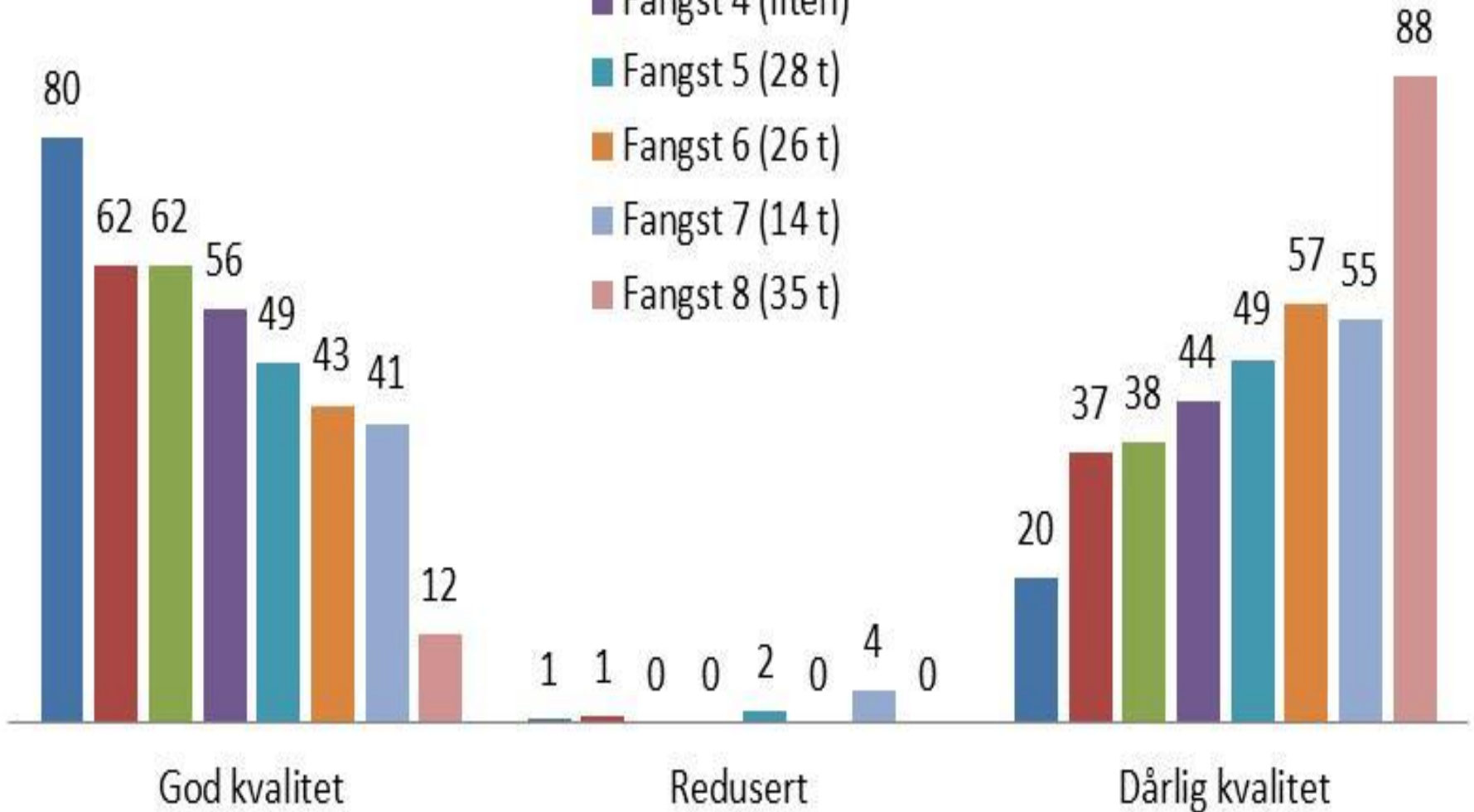
Sammenligning gamle (2004) og nye data (2014)

■ Feilfri ■ 1 score 1 ■ 2 score 1 ■ 3 - 4 score 1 ■ 1 score 2 ■ 2 score 2 ■ ≥3 score 2

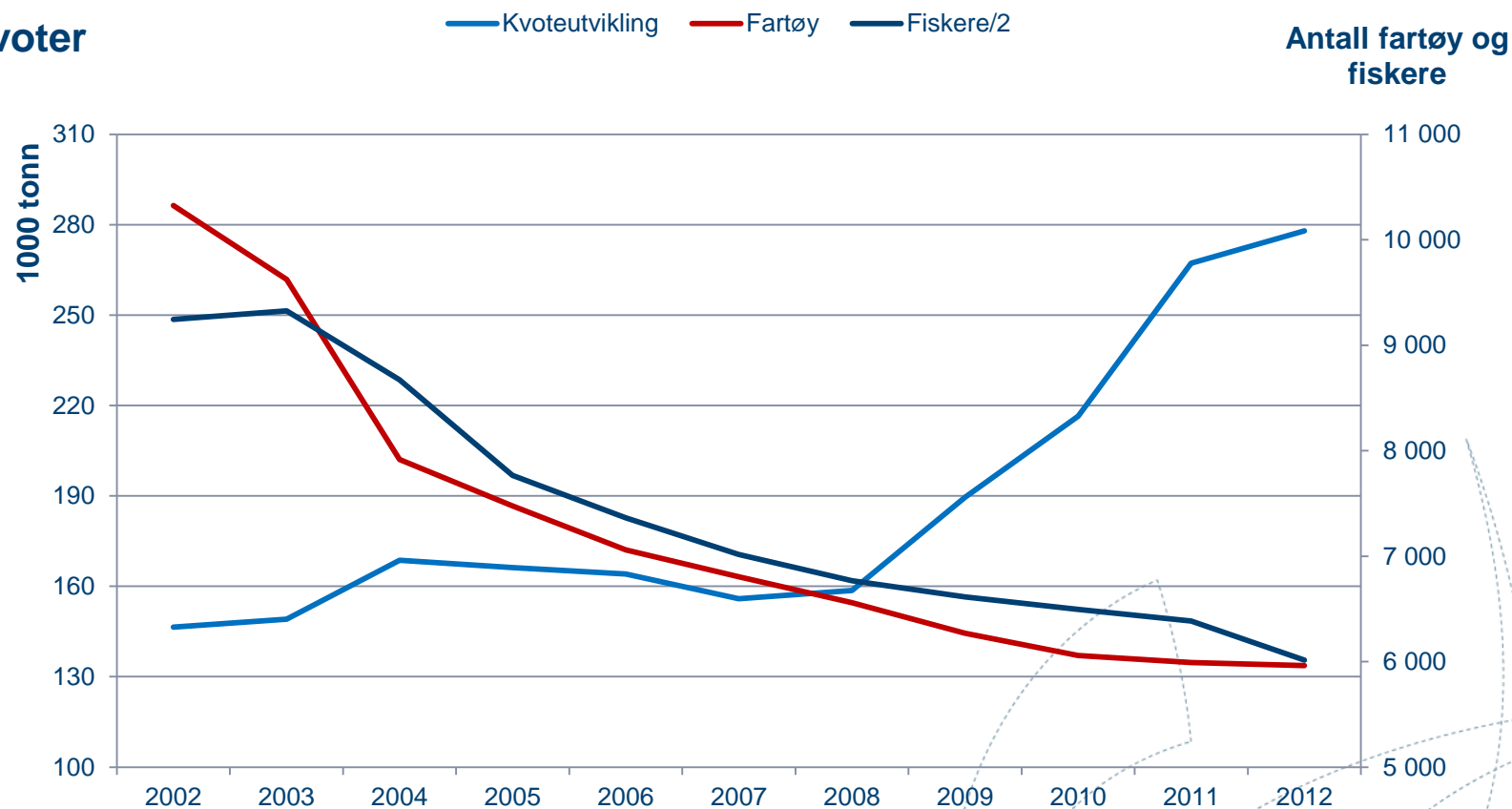
**Snurrevad Myre
(n=8 fangster)**

- Fangst 1 (11 t)
- Fangst 2 (29 t)
- Fangst 3 1 (22 t)
- Fangst 4 (liten)
- Fangst 5 (28 t)
- Fangst 6 (26 t)
- Fangst 7 (14 t)
- Fangst 8 (35 t)

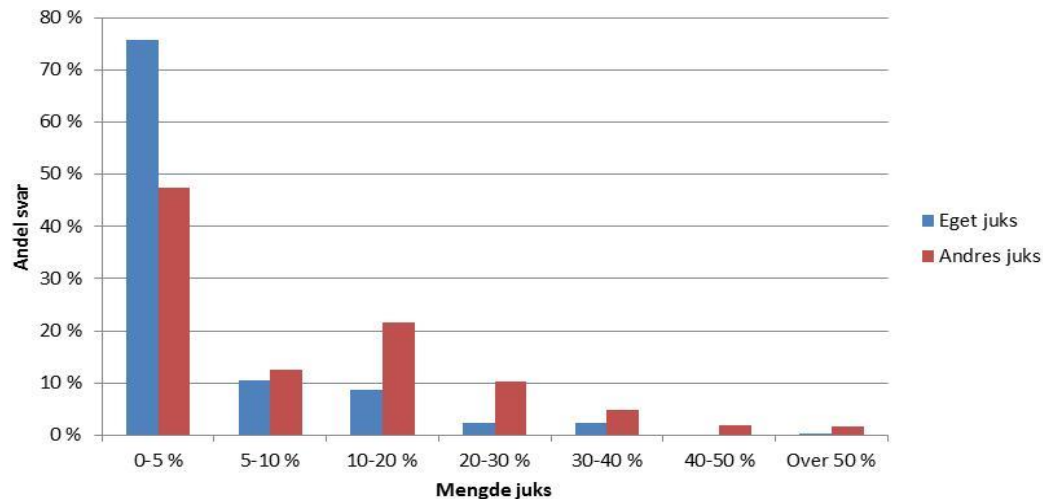
Arbeidskraftproduktiviteten i kystflåten er 4-doblet fra 2002 til 2012.

Kvoter

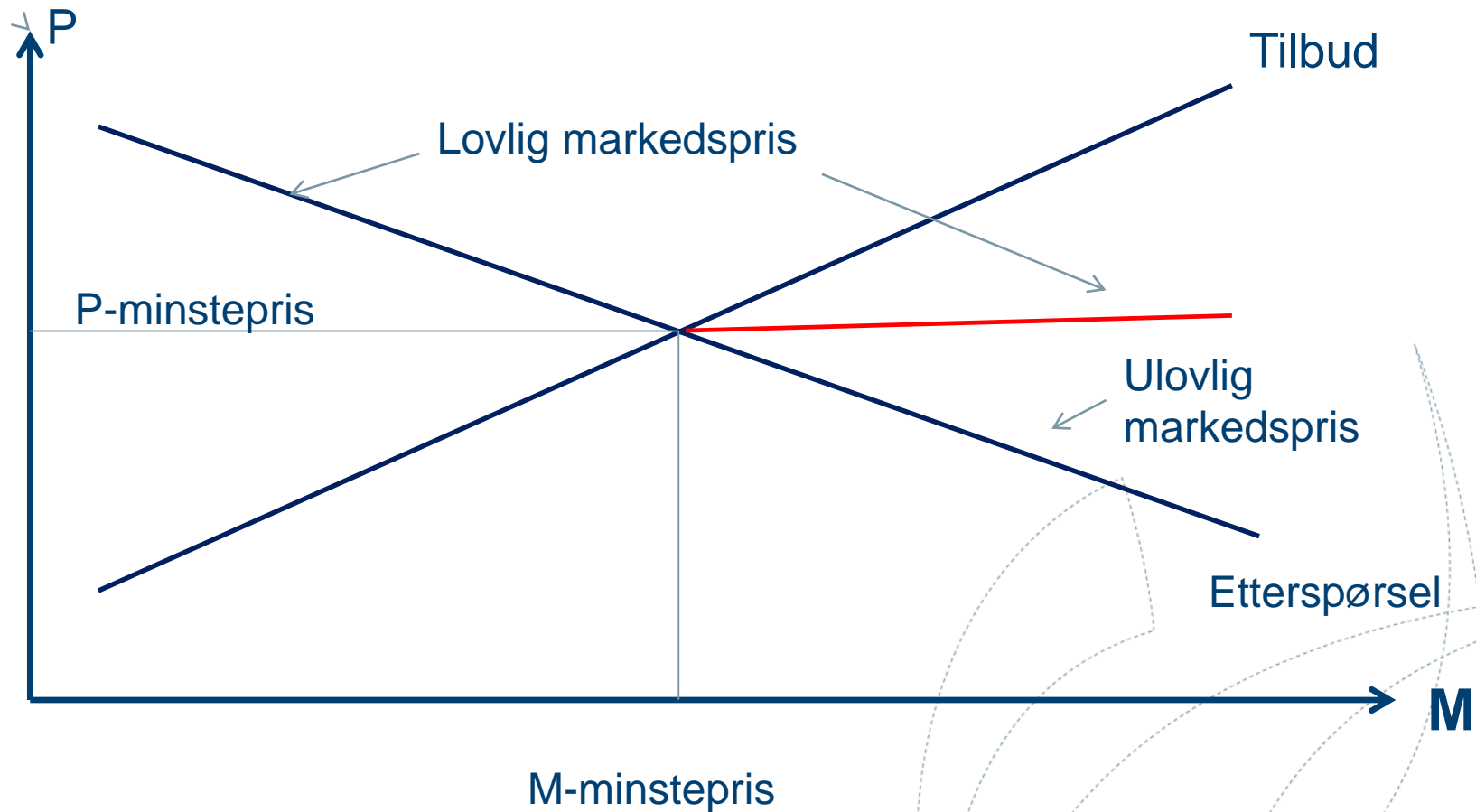

Det jukeses i torskefiskeriene!!

- Betydelig andel svarer over 0
 - Også om eget juks!
- Uheldige implikasjoner
 - Ressursforvaltning ikke til å stole på og lovbrudd som spenner fra forseelser til det som kan være organisert økonomisk kriminalitet.
 - Konkurransesvridning mellom aktørene
 - Flytter fokus for innovasjon

Forutsetninger for riktig minstepris

De naturgitte svingningene forsterkes av de fiskeripolitiske løsningene

- Vandringsmønster og konsentrasjon gjør det ekstremt kostnadseffektivt å fiske i sesong.
 - Et ubetinget fortinn, men ikke uproblematisk!
- Forsterkende politikk
 - Fangstreguleringene; som nesten utelukkende er opptatt av fisket avvikles raskt og effektivt og der hensyn til industri og marked er bort i mot fraværende.
 - Prissystemet som er lite sensitivt for kvalitet og mengde.
 - Strukturpolitikken; som gir mange små som må fiske samtidig (kystnært og når været tillater det)
 - Deltakerloven; som er et gjør det vanskelig at verdikjeden sees i sammenheng.